

§ 45

Asianro 8746/02.08.00.01/2017

Kilpailun rajoittaminen

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi Henkilökuljetusten järjestäminen

Kilpailun rajoittaminen vuonna 2013

Kuopion paikallisliikennettä hoiti yksi liikenteenharjoittaja 1980-luvulta alkaen linjaliikennelupien perusteella 1.7.2014 saakka, jolloin järjestämisvastuu joukkoliikennepalveluista siirtyi liikenteenharjoittajilta toimivaltaisille viranomaisille.

Ennen muutosta Kuopiossa oli selkeä poliittinen tahtotila, että paikallisliikenteen 'monopoli' tulee saada purettua muutostilanteessa. Tavoitteena oli kilpailun säilyttäminen alueella ja sitä kautta turvata viranomaisen kannalta kohtuullinen hintataso myös tulevaisuudessa.

Niinpä ensimmäistä viranomaisen järjestämää paikallisliikenteen kilpailutuksen suunnittelun varten perustettiin työryhmä, jossa oli päättäjiä Kuopiosta ja Siilinjärveltä. Työryhmä päätti edistää joukkoliikennemarkkinoiden toimintaa rajoittamalla kilpailua määräävän markkina-aseman tai monopoliaseman välttämiseksi.

Paikallisliikenteen kilpailussa vuonna 2013 tilaaja varasi itselleen oikeuden olla hyväksymättä yhden tarjoajan tekemiä tarjouksia siltä osin, kun tarjousten hyväksyminen johtaisi määräävän markkina-aseman tai monopoliaseman syntymiseen toimivalta-alueella. Ratkaisussa yksi tarjoaja pystyi saamaan viidestä kohteesta korkeintaan kolme siten, että hyväksyttävät kohteet eivät olleet automäärältään kolme suurinta.

Hankintalaki 75 §, hankintasopimuksen jakaminen osiin

Hankintalain mukaan hankintayksikkö voi tehdä hankintasopimuksen erillisinä osina ja määritellä kyseisten osien koon ja kohteen. Jos hankintayksikkö ei jaa hankintasopimusta osiin, sen on esitettävä jakamatta jättämisen syyt hankinta-asiakirjoissa, hankintapäätöksessä tai hankintamenettelyä koskevassa erillisessä kertomuksessa.

Hankintayksikön on ilmoitettava hankintailmoituksessa, voiko tarjouksen antaa yhdestä, useammasta vai kaikista osista. Jos tarjouksia voi antaa useammasta tai kaikista osista, hankintayksikkö voi rajoittaa niiden osien määrää, joihin saman tarjoajan tarjous voi tulla valituksi. Tällöin hankintayksikön on ilmoitettava hankintailmoituksessa niiden osien enimmäismäärä, joihin saman tarjoajan tarjous voi tulla valituksi. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintailmoituksessa tai tarjouspyynnössä säännöt, joita se soveltaa ratkaislessaan, mihin osaan tarjoajan tarjous tulee valituksi, jos tarjoajan tarjous tulisi valituksi hankintailmoituksessa ilmoitettua enimmäismäärää useampaan osaan.

23.08.2018

45 §

Hankintayksikkö voi yhdistää useampia osia tai kaikki osat samaan hankintasopimukseen. Hankintayksikön on ilmoitettava hankintailmoituksessa, mitkä osat tai osien ryhmät se voi yhdistää.

Nykytilanne

Tällä hetkellä Kuopion ja Siilinjärven paikallisliikennettä hoitaa kolme liikenteenharjoittajaa. Paikallisliikenteessä määräävä markkina-asema on hyvin lähellä, sillä liikevaihdosta reilut 76 %, linjakilometreistä 74 % ja automäärästä reilut 77 % on samalla liikenteenharjoittajalla. Jotta seuraavassa kilpailussa ei syntyisi määräävää markkina-asemaa, tulisi yhdelle liikenteenharjoittajalle hyväksyttävän liikenteen määrää rajoittaa.

Rajoittaminen paikallisliikenteen kilpailussa 2018

Paikallisliikenteessä kolmen kohteen sopimus päättyy kesäkauden 2019 alussa. Liikenteet tulee kilpailuttaa vielä kuluvan vuoden aikana, jotta liikenteenharjoittajille jää riittävästi aikaa järjestelyihin.

Kilpailutettavaksi tulevat pienkalustolinjat sekä linjat 4, 8 ja 30 - 40. Pienkalustokohde on niin pieni, että sillä ei ole kokonaisuuden kannalta merkitystä. Linjoista 4, 8 ja 30 - 40 muodostetaan kaksi kohdetta, joiden automäärät ovat lähes saman suuruiset. Näiden osalta tulisi rajoitus tehdä siten, että yksi tarjoaja ei voi saada kumpaakin kohdetta.

Hyväksyttävät tarjoukset ratkaistaan tilaajan kannalta kokonaistaloudellisuuden kokonaisuuden perusteella. Yhden tarjoajan tehdessä edullisimman tarjouksen molemmista kohteista, jätetään hyväksymättä se tarjous, jonka piste-ero toiseksi halvimpaan tarjoukseen on pienin. Rajoitusta ei kuitenkaan käytetä, jos kohdekohtainen piste-ero halvimman ja toiseksi halvimman tarjouksen välillä on yli 10 %.

Vaikutusten arviointi

-

Esitys

Esitän joukkoliikennelautakunnalle päätettäväksi, että seuraavassa paikallisliikenteen kilpailussa varataan viranomaiselle mahdollisuus rajoittaa kilpailua määräävän markkina-aseman syntymisen estämiseksi edellä esitetyillä periaatteilla.

Valmistelija

Seija Pasanen
etunimi.sukunimi(at)kuopio.fi

puh. +358 44 718 5424

Päätösehdotus

Joukkoliikennepäällikkö Kaisu Matinniemi

Lautakunta hyväksyy joukkoliikennepäällikön esityksen.

Päätös

Esittelijä poisti asian listalta.

Kuopion kaupunki
Kuopion kaupunkiseudun
joukkoliikennelautakunta

Pöytäkirja

6/2018

3 (3)

23.08.2018

45 §